

**KATEDRA ANATOMII CZŁOWIEKA ZAKŁAD ANATOMII PRAWIDŁOWEJ
PRACOWNIA WIRTUALNEGO CZŁOWIEKA**

Uniwersytet Medyczny w Lublinie
ul. Jaczewskiego 4, 20-090 Lublin
tel. +48 81 448 60 20 fax +48 81 448 60 20

Lublin, 20.02.2019

**Recenzja rozprawy doktorskiej lekarza Piotra Cezarego Łabętowicza
pt. „Badania anatomiczne i radiologiczne tętnicy głębokiej uda”**

Tętnica udowa jest naczyniem stanowiącym przedmiot zainteresowania wielu specjalności, jako naczynie zaopatrujące kończynę dolną, lecz również jako droga dostępu w licznych zabiegach wewnątrznaczyniowych. Topografia tętnicy głębokiej uda oraz jej gałęzi również ma ogromne znaczenie – nie tylko w zabiegach ortopedycznych, lecz także jako rekonstrukcyjnych, czy wytwarzaniu pomostów naczyniowych. Dotychczas dostępne opracowania pozwalają stwierdzić, że zmienność tętnic okalających udo jest znaczna, a dane pochodzące od różnych autorów wskazują na znaczne rozbieżności pomiędzy populacjami. Konieczność prowadzenia badań na dużych lokalnych populacjach pozwala więc na opracowanie wartościowych informacji niezwykle przydatnych w codziennej praktyce medycznej. Przedstawiona do recenzji praca znakomicie spełnia taką właśnie rolę.

Przedstawiona rozprawa ma objętość 110 stron, składa się z jedenastu dobrze zaplanowanych rozdziałów. Wstęp z rzeczowo przeprowadzonym przeglądem piśmiennictwa dotyczącego zmienności tętnic okalających udo pozwala na zapoznanie się czytelnika ze znaczeniem zagadnienia, wynikami dotychczas prowadzonych badań oraz potwierdza przydatność przeprowadzenia badań w tym zakresie.

Założenia i cel pracy są jasno sformułowane i jednoznacznie związane z zastosowanymi następnie metodami badawczymi.

Materiał i metodyka badań są opisane poprawnie, warte uzupełnienia byłoby jedynie bardziej szczegółowe opisanie parametrów badań angiografii TK oraz przedstawienie

populacji badanej w tomografii komputerowej, szczególnie w aspekcie prowadzonych porównań między płciami. Metody analizy statystycznej opisane są poprawnie, a wykorzystane testy są adekwatne do celów pracy i stawianych pytań badawczych.

Analizie poddano osiemdziesiąt kończyn dolnych poddanych klasycznej preparatyce anatomicznej oraz sto badań angiografii tomografii komputerowej obejmujących swoim zakresem badaną okolicę.

Wyniki przeprowadzonych badań pozwoliły doktorantowi na rozwiązanie postawionych zagadnień badawczych, opracowanie autorskiej klasyfikacji układu tętnic okalających udo, jak również analizę zmian średnicy poszczególnych ocenianych naczyń. Wyniki przedstawione są w postaci usystematyzowanej, jako odpowiedzi na poszczególne cele, są umiejętnie sformułowane.

Dyskusja stanowi rzetelne odniesienie wyników własnych do literatury autorstwa badaczy krajowych i zagranicznych, świadczy o głębokiej wiedzy doktoranta na temat opisywanych zagadnień, jak również zdolności wnikliwej, krytycznej analizy wyników własnych. Poprawnie przeprowadzone jest odniesienie własnych wyników do wyników opisywanych przez innych autorów, szczególnie w kontekście porównania własnej klasyfikacji do innych systemów.

Piśmiennictwo obejmuje 92 pozycje, głównie artykułów w czasopismach. Zwraca uwagę różnorodność wykorzystanych źródeł, z wyraźnie rysującą się dychotomią opracowań starszych, opartych o klasyczne badania anatomiczne, oraz prac z ostatnich lat – włączając najświeższe artykuły z roku 2018 – omawiające analizy badań tomograficznych. Wykorzystanie takiego zestawu literatury jest właściwe i pozwala na poprawne przeprowadzenie dyskusji.

Strona graficzna przedstawionej rozprawy, w tym dokumentacja fotograficzna z preparatów anatomicznych, jak i przekroje tomograficzne rekonstrukcje objętościowe są znakomitym uzupełnieniem przeprowadzonych analiz. Zastosowane typy wykresów wynikają z przyjętej metodyki, a dane podane tabelach ułatwiają analizę poszczególnych zależności i zapoznanie się z najistotniejszymi wynikami.

Z uwag krytycznych, poza wspomnianymi powyżej, z obowiązku recenzenta zgłaszam następujące pomniejsze zastrzeżenia:

- stwierdzenie na str. 9 dotyczące artefaktów wymaga doprecyzowania i zróżnicowania między artefaktami ruchowymi a artefaktami promienistymi;
- uporczywe stosowanie określenia „trunkus” w odniesieniu do łacińskiego „truncus”

- brak konsekwencji w odmienianiu nazwisk obcojęzycznych – str. 12: „Lipshutz [...]opisał” i na tej samej stronie „U Lipshutz [...] występował”;
- spis literatury wymaga ujednolicenia – stosowane są co najmniej trzy sposoby formatowania, doprecyzowania wymaga cytowanie strony internetowej w pozycji [5].

Wymienione powyżej uwagi mają jedynie charakter formalno-redakcyjny i nie wpływają na ogólną bardzo wysoką ocenę pracy, która spełnia wszelkie wymogi stawiane tego typu opracowaniom. Doktorant udowodnił, że dysponuje znakomitym warształem badawczym oraz zdolnością krytycznej analizy osiągniętych wyników. Przeważają zatem zalety nad wadami. Wobec powyższego przeto stawiam Wysokiej Radzie Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wniosek o dopuszczenie lekarza Piotra Łabętowicza do dalszych etapów przewodu doktorskiego, a ze względu na wysoką wartość merytoryczną i poznawczą pracy i wyraźne możliwości zastosowania praktycznego przedkładam wniosek o jej wyróżnienie.

KIEROWNIK
Pracowni Wirtualnego Człowieka
Zakładu Anatomii Prawidłowej
dr hab. n. med. Grzegorz Staśkiewicz